

Sandsbete Dobbelledningerne ere ganske forsvindende saa. Mange Steder ere de saa usfuldstændige, som enhver ved, der jævnlig benytter Telefon, at en Samtale mellem By og By er ganske overordentlig utilfredsstillende. Meget ofte er der Norden i Ledningerne, hvad man nok kan forstaa, naar man kender disse Ledningers usfuldkomne Anlægsmaade, og ved Forbindelser mellem to Byer ejes Ledningerne ikke af et, men af to sammenstødende Telefonselskaber, og skal man telefonere mellem to fjernere liggende Byer, besørger Tjenesten ikke af et eller to Telefonselskaber, men meget ofte af adskillige. Jeg har f. Eks. fra ganske paalidelig Side set angivet, at naar man telefonerer fra Horsens til Eisted, skulle ikke mindre end 6 Telefonselskaber samvirke. Fra Statens Side har det ligeledes været en højst utilfredsstillende Ordning, idet Telefonen har taget Indtægten bort fra Statstelegrafen og ikke givet noget som helst til Gengæld. Udførlige af disse Selskaber ere brillante Forretninger for Privatfolk. Det viser sig, at mange af dem give endog saa betydelig Gevinst til de paagældende, og Staten faar ingen Erstatning for det store Tab, den paa Statstelegrafens Vegne lider. Midlet herimod er nu først og fremmest en Telefonlovgivning, og paa Tilvejebringelsen af en saadan er det da ogsaa, at Finansudvalgets Forhandlinger med Ministeren fornemmelig ere gaaede ud. Disse Forhandlinger have ført til et saa tilfredsstillende Resultat, at Ministeren agter i næste Rigsdagsamling at forelægge et Lovforslag om Ordningen af Telegraf- og Telefonvæsenet paa Basis af, at Staten faar Eneret paa dette Omraade. Dermed er det Grundlag lagt, som paa ingen Maade kan undværes, og som maa være Udgangspunktet for en hvilken som helst Ordning. Man kan tænke sig flere forskellige Ordninger, men hovedsagelig to. Først den, at Staten overtager hele Telefonvæsenet paa samme Maade, som den faktisk fra 1870 har haft Telegrafvæsenet. Den Vej har man fulgt i Frankrig og Tyskland. I Sverige, Svejts og Belgien nærmer man sig til den, idet Staten sidder inde med største Delen af Ledningerne. I England er man ogsaa paa Vejen dertil. I Norge foreligger der for Tiden Forslag om Statens Overtagelse af de private Telefonledninger, hvorved altsaa en lignende Ordning fremkommer. Det kan naturligvis have mange betydelige Fordele, at Staten saaledes overtager det hele. Men der er to betænkkelige Sider derved. For det første den, at man saa kommer ind paa Statsdrift paa et Omraade, hvor den ganske vist vil vise sig

mindre økonomisk end paa Post- og Telegrafvæsenets Omraade, og der er jo ogsaa en vis Risiko at oppe over for Statsdrift, som bevislig i Regelen er ikke saa lidt dyrere end Privatdrift. Desuden vil det blive meget kostbart at erhverve de private Telefonledninger. Nu er det jo alle bekendt — det kommer jeg ogsaa til længere hen i Anledning af et her foreliggende Forslag — at Staten er kommen ind paa at anlægge de store Telefonforbindelser mellem Provinserne. Vi have allerede Anlægget Kjøbenhavn—Odense, og i Nar er der paa Finanslovens videregaaende Forslag som Forbindelse til Volland—Falster og Jylland. Men fordi Staten gør det, er det aldeles ikke givet, at den tillige skal overtage de private Telefonlinier og drive enhver ubetydelig Telefonforbindelse i Byerne selv eller mellem Byerne og deres nærmeste Omegn. I Sverige har som sagt Overtagelsen af de private Telefonledninger været meget kostbar. Jeg tror, det er fra 1881 til 1893, at den svenske Stat har anvendt henved 7 Millioner Kroner dels til Telefonanlæg, dels og navnlig til Erhvervelsen af de private Selskabers Linier. Jeg tror nok, at dette vil have noget afsvækkende for os: baade den store Udgift og den gennemførte Statsdrift. Men der er en anden Ordning, som man, naar man først har en Lovgivning paa dette Omraade, vel kan tænke sig gennemført. Det er en Ordning, som f. Eks. for nylig er bleven anbefalet af Telegrafingeniør Wulff i et Foredrag i Ingeniørforeningen, et meget instruktivt Foredrag paa dette Omraade. Han har anbefalet, at man skulde arbejde hen til en Provins-Sammenlutning af de bestaaende Telefonselskaber saaledes, at der her blev et Par, højst fire store Provinselskaber, som saa af Staten fik Eneret paa Telefonanlæg, naturligvis i Forbindelse med Statens Stamlinier i de paagældende Provinser, paa Betingelse af, at Uniierne blive anlagte efter visse Regler saaledes, at bestemte tekniske Fordringer blive fyldestgjorte, og naturligvis ogsaa saaledes, at man ved Tatstansættelsen og Driften i det hele taget værger Publikums Interesser. Paa den anden Side maatte man af saa store Selskaber kunne kræve en betydelig Afgift til Statskassen, og endda kunde deres Drift blive lønnende. At de maatte svare noget til Staten, er øjenshuligt, ellers vilde Staten jo ikke saa noget Vederlag for det store Tab, den private Drift tilføjer Statsdriften. Man vilde paa den Maade, synes jeg, naa, at holde Statskassen skadesløs, at tilvejebringe en for Publikum mere tilfredsstillende Ordning end nu, og samtidig dermed, at